

ЗАКОНОДАВЧІ ВИМОГИ ЩОДО ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Останнім часом розвиток світової економіки зазнав значних змін у зв'язку з переходом на якісно новий рівень ведення сільськогосподарського виробництва: виробництво органічної продукції поступово витісняє його традиційну модель, що пов'язано із збільшенням попиту на органічні товари. Крім того, виробництво, що використовує органіку має чимало еколого-економічних переваг, що сприяють покращенню здоров'я населення й підвищують рівень продовольчої безпеки держави в цілому.

Маючи всі передумови для розвитку виробництва органічної продукції, в Україні існує великий потенціал у даній сфері, оскільки попит саме на українські органічні товари постійно збільшується як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках.

Позитивним кроком у здійсненні органічного виробництва є прийняття Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» від 3 вересня 2013 року (далі — Закон), який не лише здійснив правову регламентацію відносин, пов'язаних з виробництвом та обігом органічної сільськогосподарської продукції, а й легально визначив основні правові категорії вказаної сфери [1].

Статтею 1 вказаного Закону визначено виробництво органічної продукції (сировини) — як виробничу діяльність фізичних або юридичних осіб (у тому числі з вирощування та переробки), де під час такого виробництва виключається застосування хімічних добрив, пестицидів, генетично модифікованих організмів (ГМО), консервантів тощо, та на всіх етапах виробництва (вирощування, переробки) застосовуються методи, принципи та правила, визначені цим Законом для отримання натуральної (екологічно чистої) продукції, а також збереження та відновлення природних ресурсів.

Варто зазначити, що оперування вказаним вище поняттям суперечить міжнародному праву, для якого традиційним є визначення даної діяльності через термін «органічне сільське господарство», яке за своєю суттю з виробництвом органічної продукції не є тотожним [2, с. 107].

Що стосується вимог, то законодавець визначив, що виробництво органічної продукції (сировини), згідно з п. 1 ст. 12 Закону мають право здійснювати фізична чи юридична особа, яка пройшла оцінку відповідності виробництва органічної продукції (сировини), отримала сертифікат відповідності та включена до Реєстру виробників органічної продукції (сировини) [1]. Таким чином, основними законодавчими вимогами щодо суб'єктів виробництва є: 1) підтвердження відповідності виробни-

цтва органічної продукції (проходження оцінки відповідності органічного виробництва, отримання сертифікату відповідності та включення до Реєстру виробників органічної продукції); 2) маркування.

Крім вимог щодо суб'єктів здійснення, законодавець передбачив ряд вимог і щодо самого виробництва, зокрема, ст. 15 Закону вказує, що при виробництві органічної продукції та/або сировини повинні використовуватись лише спеціальні методи, що виключають застосування неорганічних засобів.

Разом з тим, законодавчі вимоги щодо здійснення виробництва органічної продукції не мають можливості реалізовуватись повною мірою, тому що Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» вимагає прийняття багатьох підзаконних нормативно-правових актів на виконання його вимог, які, на жаль, за 4 роки існування вказаного акту так і не були прийняті.

Крім того, зазначені в ст. 29 Закону положення щодо маркування не є вдалими, оскільки передбачають використання державного, а не міжнародного логотипу для маркування органічної сільськогосподарської продукції, що знижує можливість вітчизняних товаровиробників конкурувати із зарубіжними, оскільки в такому випадку українська продукція не вважається органічною і потребує проходження спеціальних процедур для визнання такою [2, с. 107].

Недоліком Закону є також невизначеність строків проведення оцінювання виробництва та передачі відповідного висновку (звіту) на розгляд комісії, що на практиці займає багато місяців і як наслідок обумовлює великі збитки для підприємців-аграріїв.

З огляду на вищезазначені положення, можна зробити висновок, що для вирішення вказаних проблем необхідно: по-перше, негайно прийняти вказані в Законі підзаконні нормативно-правові акти на виконання його вимог; по-друге, визначити використання міжнародного логотипу для маркування органічної сільськогосподарської продукції; по-третє, встановити розумний строк проведення оцінювання виробництва та передачі відповідного висновку (звіту) на розгляд комісії. Крім того, вважаю за доцільне усунути термінологічну невідповідність та закріпити на законодавчому рівні єдиний термін «органічне сільське господарство».

Список використаних джерел

1. Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини : Закон України від 3 верес. 2013 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2014. — № 20-21. — Ст. 721.
2. Кравець Н. В. Правові аспекти органічного сільського господарства як засобу реалізації принципу екологізації аграрного виробництва // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. — 2014. — Вип. 197, ч. 1. — С. 102-109.

Науковий керівник: к. ю. н., доцент Платонова Є. О.